

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Relacje interkulturowe w Europie Środkowej i Południowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność MEDIA-KULTURA-DYPLOMACJA		Kod zajęć 03BAKMKDS.24S.04241.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Urszula Kowalska-Nadolna		
Prowadzący zajęcia	Mariola Mikołajczak		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest przybliżenie studentom/kom zagadnień związanych z wzajemnymi powiązaniami i wpływami kultur poszczególnych nacji i etnosów zamieszkujących Europę Środkową i Południową. Student/ka powinien/na dostrzec ciągłość tych wzajemnych relacji, zapoczątkowaną już w średniowieczu i przybierającą na przestrzeni czasu różne wymiary, w tym usankcjonowane instytucjonalnie (Cesarstwo Austro-Węgierskie, Imperium Osmańskie).
C2	Ważnym zagadnieniem jest zwrócenie uwagi na wzajemne relacje słowiańsko-niesłowiańskie, ukazanie wpływów językowych, religijnych, ale także z zakresu takich dziedzin jak architektura, wojskowość, kuchnia, moda i organizacja życia domowego. Student/ka przekonuje się, że tzw. psychologia narodu jest w dużym zakresie wynikiem wielowiekowych wzajemnych wpływów i powiązań.
C3	Ważnym celem konwersatorium jest uświadomienie studentowi/ce, że wielokulturowość stanowi immanentną cechę Europy Środkowej i Południowej, a kontakty interkulturowe mają miejsce również w warunkach wzajemnych konfliktów.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu historii Europy

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	potrafi określić czym są relacje interkulturowe; zna kierunek i przebieg wzajemnych wpływów w Europie Środkowej i Południowej.	BAK_K2_W01, BAK_K2_W02	Egzamin ustny
W2	charakteryzuje pojęcie wielokulturowości i jej przejawy w różnych okresach dziejów Europy Środkowej i Południowej.	BAK_K2_W02, BAK_K2_W03	Egzamin ustny
W3	za pomocą odpowiedniej terminologii potrafi opisać różnorakie metody i sposoby komunikowania interkulturowego na przestrzeni dziejów.	BAK_K2_W02, BAK_K2_W05	Egzamin ustny
W4	potrafi wykazać istniejące do dzisiaj przejawy wzajemnych wpływów w zakresie języków.	BAK_K2_W02, BAK_K2_W03, BAK_K2_W05	Egzamin ustny
W5	dostrzega wspólne cechy w tradycji kulinarnej poszczególnych narodów obu europejskich obszarów, zna ich przyczyny oraz kierunki wpływów.	BAK_K2_W02, BAK_K2_W03, BAK_K2_W05	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	za pomocą zdobytej wiedzy potrafi stworzyć prognozowany model rozwoju wzajemnych stosunków interkulturowych w Europie Środkowej i Południowej.	BAK_K2_U02, BAK_K2_U03, BAK_K2_U05	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	wykazuje trwałość tradycji tolerancji religijnej zarówno wobec różnych konfesji chrześcijańskich, jak i w relacjach chrześcijańsko-islamskich.	BAK_K2_K02, BAK_K2_K03, BAK_K2_K06	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	rozumie przyczyny podobieństw w sposobach organizacji miast w Europie Środkowej oraz Południowej i ich architektoniczne konotacje.	BAK_K2_K04, BAK_K2_K05, BAK_K2_K06	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólna charakterystyka badań nad kulturą. Interkulturowość jako nowe pole badawcze.	W1, W2, W3, U1	Konwersatorium
2.	Porównywanie kultur jako wyzwanie poznawcze i metodologiczne.	W2, W3, W5, U1	Konwersatorium
3.	Związki kultury z językiem. Typy odrębności kulturowo-językowych.	W4	Konwersatorium
4.	Wzajemne wpływy językowe słowiańsko-niesłowiańskie (język niemiecki, węgierski, turecki, rumuński, grecki, albański, dialekty romskie).	W4	Konwersatorium
5.	Tradycja bilingwizmu na Bałkanach. Powstanie i rozwój bałkańskiej ligi językowej.	W4	Konwersatorium
6.	Stosunki chrześcijańsko-muzułmańskie; idea przedmurza chrześcijaństwa vs. idea rai.	K1	Konwersatorium
7.	Potrydencka mapa wzajemnych stosunków wyznań chrześcijańskich (Polska jako kraj tolerancji religijnej, Bałkany obszarem misyjnym katolicyzmu).	K1	Konwersatorium
8.	Tradycja kuchni środkowoeuropejskiej – przyczyny podobieństw, przebieg wzajemnych wpływów.	W5	Konwersatorium
9.	Wspólnota kuchni bałkańskiej – przebieg wzajemnych wpływów, rola kultury kulinarnej Stambułu.	W5	Konwersatorium
10.	Charakterystyka sposobu organizacji miast w Europie Środkowej. Najistotniejsze cechy architektury tych miast.	K2	Konwersatorium
11.	Organizacja i architektura miast w Imperium Osmańskim – jej wpływ na życie społeczeństw miejskich w Europie Południowej.	K2	Konwersatorium
12.	Typologia kontaktów interkulturowych. Postawy w relacjach interkulturowych.	W1, W2, W3, W5, U1, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Egzamin ustny z zagadnień omawianych w toku zajęć oraz wybranej literatury.

Literatura

Obowiązkowa

1. Todorova M., Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2008.
2. Csaba Kiss, Lekcje Europy Środkowej, MCK Kraków 2009.
3. Gruša Jiři, Czechy. Instrukcja obsługi, MCK Kraków 2018.
4. Škrabec Simona, Geografia wyobrażona. Koncepcja Europy Środkowej w XX wieku, Kraków 2013.
5. King Charles, Dzieje Morza Czarnego, PIW, Warszawa 2021.
6. Mikołajczak A.W., Dymczyk R., O tożsamości Europy Środkowej, [w:] Dylematy Unii Europejskiej. Studia i szkice, red. M. Gołda-Sobczak W. Sobczak, Silva Rerum, Poznań 2017.
7. Mikołajczak A.W., Walczak-Mikołajczakowa M., Europa na moście westchnień, Oficyna Wydawnicza TUM, Gniezno 2003.
8. Huntington S.P., Zderzenie cywilizacji, Wyd. Muza, Warszawa 2007 (lub nowsze wydanie: Zysk i S-ka, Poznań 2018).
9. Religijna mozaika Bałkanów, pod red. M. Walczak-Mikołajczakowej, Collegium Europaeum Gnesnense UAM, Gniezno 2008.
10. Balcer Adam, Turcja, Wielki Step i Europa Środkowa, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2019.
11. Wilczyńska W., Mackiewicz M., Krajka J., Komunikacja interkulturowa. Wprowadzenie, Wyd. Naukowe UAM 2019.

Dodatkowa

1. Sobkowiak, P. Interkulturowość w edukacji językowej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2015.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie do egzaminu	20
Czytanie wskazanej literatury	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do osadzonego na usystematyzowanej wiedzy i pogłębionych umiejętnościach bałkanistycznych odpowiedzialnego prowadzenia dialogu międzykulturowego, a także zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
BAK_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bazującego na rzetelnej wiedzy inicjowania i podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz poszanowania tradycji literackiej i dziedzictwa kulturowego Bałkanów oraz popularyzowania roli krajów bałkańskich w kształtowaniu i wzbogacaniu kulturowego i literackiego oblicza Europy i świata
BAK_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wyznaczania sobie i podejmowania skomplikowanych zadań badawczych i profesjonalnych oraz realizowania ich w trudnych, nietypowych i złożonych sytuacjach
BAK_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zaangażowanego uczestnictwa w lokalnym, krajowym i międzynarodowym życiu kulturalnym i społecznym oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
BAK_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bezwzględnego kierowania się zasadami etyki naukowej, zawodowej i społecznej
BAK_K2_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i ustawicznie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne, indywidualne i zespołowe, działania zmierzające do rozwijania zdolności i kompetencji oraz do skutecznego kierowania własną karierą zawodową, jak i zachęcania innych osób do uczenia się przez całe życie
BAK_K2_U03	Absolwent/ka potrafi w ujęciu diachronicznym i synchronicznym dokonywać pogłębionej obserwacji i interpretacji faktów historycznych i procesów społecznych charakterystycznych dla obszaru Bałkanów oraz rozpoznawać ich odzwierciedlenie w dyskursach literackich i kulturowych
BAK_K2_U05	Absolwent/ka potrafi prowadzić pogłębioną, merytorycznie uargumentowaną i interdyscyplinarną dyskusję ze specjalistami w zakresie bałkanistyki ze szczególnym uwzględnieniem ekspertów w dziedzinie: literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie pogłębionym terminologię i zagadnienia bałkanistyczne oraz metodologiczne uwarunkowania i osiągnięcia głównych bałkanistycznych szkół badawczych z uwzględnieniem ich interdyscyplinarnego charakteru
BAK_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym zagadnienia teoretyczne z zakresu literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym specyfikę krajów słowiańskich i niesłowiańskich Półwyspu Bałkańskiego, ich zróżnicowaną strukturę etniczną, historię, współczesność, a także wzajemne stosunki polityczne i społeczne oraz ich odzwierciedlenie w reprezentacjach literackich i kulturowych
BAK_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie pogłębionym związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturową oraz literacką tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską w odniesieniu do religijnego zróżnicowania społeczeństw bałkańskich